

Anonymizované znenie

Preklad

C-294/22 – 1

Vec C-294/22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

3. máj 2022

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Conseil d'État

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. marec 2022

Odvolať:

Office français de protection des réfugiés et apatrides (skrátene „OFPRA“)

Oporca:

SW

[*omissis*] SW podal na Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo, Francúzsko) žalobu o neplatnosť rozhodnutia z 11. októbra 2019, ktorým generálny riaditeľ Office français de protection des réfugiés et apatrides (Francúzsky úrad na ochranu utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti) (OFPRA) zamietol jeho žiadosť o azyl a odmietol uznať ho za utečenca alebo mu udeliť doplnkovú ochranu.

Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo) rozhodnutím č. 20016437, 20005472 z 9. decembra 2020 jeho žiadosti vyhovel a priznal mu postavenie utečenca.

Francúzsky úrad na ochranu utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti podal odvolanie [*omissis*], v ktorom navrhuje, aby Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko):

1. zrušila toto rozhodnutie,
2. vrátila vec Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo).

OFPRA tvrdí, že Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo):

- nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia, keď nepreskúmal, či dotknutá osoba bola z dôvodu ohrozenia svojej bezpečnosti nútená opustiť zónu pôsobenia Agentúry Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA),
- sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že to, že UNRWA nie je schopná financovať terciárnu zdravotnú starostlivosť prispôbenú zdravotnému stavu palestínskeho utečenca, predstavuje dôvod na ukončenie účinnej ochrany zo strany tejto agentúry, na základe čoho sa možno domáhať výhod plynúcich zo Ženevského dohovoru,
- sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a skreslil spisovú dokumentáciu, keď rozhodol, že sa má vychádzať z toho, že UNRWA nie je schopná plniť si úlohu pomoci, hoci starostlivosť o terciárnu starostlivosť nie je jej súčasťou a ani sa nepreukázalo, že dotknutej osobe nebolo v Libanone možné poskytnúť adekvátnu liečbu.

[*omissis*]

Keďže:

1. Z písomností v spise, ktorý predložil súd rozhodujúci vo veci samej, vyplýva, že SW, ktorý je palestínskeho pôvodu, narodený v roku 1976 [*omissis*] v Libanone, kde žil až do svojho odchodu z krajiny vo februári 2019, pricestoval

do Francúzska 11. augusta 2019. Generálny riaditeľ Francúzskeho úradu na ochranu utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti rozhodnutím z 11. októbra 2019 odmietol vyhovieť jeho žiadosti o priznanie postavenia utečenca. OFPRA sa neskôr odvolal proti rozhodnutiu z 9. decembra 2020, ktorým Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo) zrušil toto jeho rozhodnutie a priznal SW postavenie utečenca.

2. Po prvé podľa článku 1 A ods. 2 prvého pododseku Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov sa pojem „utečenec“ vzťahuje na každú osobu, ktorá *„sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti kurčitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu; alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu a ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť“*. Článok 1 D tohto dohovoru však stanovuje, že *„tento dohovor sa nevzťahuje na osoby, ktoré v súčasnosti majú ochranu alebo pomoc iných orgánov alebo odborných organizácií Organizácie Spojených národov, než je Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akýchkoľvek dôvodov zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo podľa platných uznesení Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, vzťahujú sa na ne ipso facto ustanovenia tohto dohovoru“*.

3. Agentúra Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) bola zriadená uznesením č. 302 (IV) Valného zhromaždenia OSN [omissis] z 8. decembra 1949, aby poskytovala priamu pomoc „palestínskym utečencom“ nachádzajúcim sa v niektorom zo štátov alebo na území patriacom do zemepisnej oblasti jej pôsobenia, konkrétne v Libanone, Sýrii, Jordánsku, na Západnom brehu Jordánu a v Pásme Gazy. Podľa uznesenia č. 74/83 Valného zhromaždenia OSN z 13. decembra 2019 o UNRWA, ktorou sa predĺžil mandát tejto agentúry do 30. júna 2023, sa činnosti úradu vykonávajú *„so zreteľom na dobré životné podmienky, ochranu a humánny rozvoj palestínskych utečencov“* a ich cieľom je *„zabezpečiť ich základné potreby v oblasti zdravia, vzdelávania a živobytia“*. Z konsolidovaných inštrukcií o spôsobilosti a registrácii, ktoré táto agentúra vydala v roku 2009, vyplýva, že tieto dávky sa poskytujú jednak u nej registrovaným osobám, ktorých obvyklým miestom pobytu bola počas obdobia od 1. júna 1946 do 15. mája 1948 Palestína a ktoré stratili domov aj prostriedky živobytia v dôsledku konfliktu, ktorý sa odohral v roku 1948, ako aj ich potomkom, a jednak ostatným oprávneným osobám uvedeným v písmene B časti III týchto inštrukcií, ktoré o to požiadajú, hoci nie sú registrované UNRWA. UNRWA sa má vzhľadom na úlohu, ktorá jej bola zverená, považovať za inú agentúru OSN než je Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov, ktorá týmto osobám poskytuje pomoc v zmysle ustanovení uvedených v bode 2.

4. Z ustanovení citovaných v bode 2 vyplýva, že Ženevský dohovor z 28. júla 1951 sa na palestínskeho utečenca neuplatní, pokiaľ skutočne využíva pomoc alebo ochranu UNRWA, ako je definovaná v predchádzajúcom bode.

5. Po druhé článok 12 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany stanovuje, že „*štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z postavenia utečenca, ak patria do rozsahu pôsobnosti článku 1 písm. D Ženevského dohovoru, ktorý sa týka ochrany alebo pomoci od orgánov alebo agentúr Organizácie Spojených národov iných ako Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo v súlade s príslušnými uzneseniami Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, tieto osoby budú oprávnené ipso facto na výhody z ustanovenia tejto smernice*“.

6. Vo svojom rozsudku z 19. decembra 2012, *Abed El Karem El Kott a i.*, C-364/11, EU:C:2012:826, Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že článok 12 ods. 1 písm. a) druhá veta smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004, prebratá v rovnakom znení vyššie uvedenými ustanoveniami smernice 2011/95/EÚ, „sa má vykladať v tom zmysle, že zánik ochrany alebo pomoci zo strany inej agentúry alebo orgánu Organizácie Spojených národov, než je [UNHCR], ‚z akéhokoľvek dôvodu‘ sa týka tiež situácie osoby, ktorá po tom, ako túto ochranu alebo pomoc skutočne využívala, ju prestane využívať z dôvodov vymykajúcich sa jej kontrole a nezávislých od jej vôle“ a že „príslušným vnútroštátnym orgánom členského štátu zodpovedným za posúdenie žiadosti o azyl podanej takouto osobou prináleží na základe individuálneho preskúmania takejto žiadosti overiť, či uvedená osoba bola nútená opustiť zónu pôsobenia tejto agentúry alebo orgánu, čo platí v prípade, že sa nachádzala v situácii vážneho nebezpečenstva a dotknutá agentúra alebo orgán neboli schopné zaručiť jej v tejto zóne životné podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorá uvedenej agentúre alebo orgánu prináleží“. Súdny dvor ďalej uviedol, že „v prípade zistenia príslušných orgánov členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl, že podmienka týkajúca sa zániku ochrany a pomoci UNRWA je s ohľadom na žiadateľa splnená, skutočnosť, že môže byť *ipso facto* ‚oprávnen[ým]... na výhody z... tejto smernice‘, spôsobuje uznanie postavenia utečenca týmto členským štátom... a priznanie postavenia utečenca tomuto žiadateľovi“ pod podmienkou, že sa naňho nevzťahuje niektorý z dôvodov na vylúčenie (z postavenia utečenca) uvedených v odseku 1 písm. b) alebo odsekoch 2 a 3 tohto článku 12.

7. Z vyjadrení v napadnutom rozhodnutí vyplýva, že pri posudzovaní, či sa SW môže domáhať *ipso iure* postavenia utečenca, vychádzal vnútroštátny súd z toho, že je preukázané, že UNRWA nie je schopná poskytnúť dotknutej osobe dostatočný prístup k terciárnej zdravotnej starostlivosti týkajúcej sa najzávažnejších chorôb a k lieku, na ktorý je táto osoba odkázaná z hľadiska

svojho prežitia, a teda jej zaručiť životné podmienky, ktoré by boli v súlade s úlohou pomoci tejto agentúry, v dôsledku čoho by sa dotknutá osoba ocitla vo veľmi neistej osobnej situácii, až by mohla byť nakoniec nútená opustiť Libanon. OFPRA tvrdí, že Cour nationale du droit d'asile (Národný súd pre azylové právo) sa vo svojom rozhodnutí dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nepreskúmal, či bola dotknutá osoba nútená opustiť zónu pôsobenia UNRWA z dôvodu ohrozenia svojej bezpečnosti, ďalej keď rozhodol, že to, že UNRWA nie je schopná financovať terciárnu zdravotnú starostlivosť prispôbenú zdravotnému stavu palestínskeho utečenca, je dôvodom na ukončenie účinnej ochrany zo strany tejto agentúry, na základe čoho sa možno domáhať výhod zo Ženevského dohovoru, a keď rozhodol, že sa má vychádzať z toho, že UNRWA nie je schopnú plniť si úlohu pomoci, hoci zabezpečenie terciárnej starostlivosti nie je jej súčasťou.

8. Odpoveď na uplatnené odvolacie dôvody závisí od toho, či bez ohľadu na ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré za určitých podmienok povoľujú pobyt cudzinca z dôvodu jeho zdravotného stavu a prípadne ho chránia pred opatrením vyhostenia, sa majú ustanovenia článku 12 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95/EÚ vykladať v tom zmysle, že chorého palestínskeho utečenca, ktorý po tom, čo skutočne využil ochranu alebo pomoc UNRWA, opustil štát alebo územie nachádzajúce sa v zóne pôsobenia tejto agentúry, kde mal svoj obvyklý pobyt, z dôvodu nedostatočného prístupu k zdravotnej starostlivosti a liečbe, ktoré si vyžaduje jeho zdravotný stav, keď toto nezabezpečenie starostlivosti jeho osobe môže viesť k reálnemu ohrozeniu jeho života alebo fyzickej integrity, možno považovať za nachádzajúceho sa vo veľmi neistej osobnej situácii a v situácii, keď mu UNRWA nie je schopná zaručiť životné podmienky, ktoré by boli v súlade s úlohou, ktorá bola tejto agentúre zverená. V prípade kladnej odpovede je teda potrebné určiť, aké kritériá týkajúce sa napríklad závažnosti choroby alebo povahy potrebnej starostlivosti možno uplatniť pri určovaní takejto situácie.

9. Otázky uvedené v bode 8 vyššie sú rozhodujúce na vyriešenie sporu, ktorý má rozhodnúť Conseil d'État (Štátna rada) a vyvolávajú závažné ťažkosti týkajúce sa výkladu práva Európskej únie. V dôsledku toho je potrebné obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a až do rozhodnutia Súdneho dvora o všetkých týchto otázkach prerušiť konanie o odvolacích návrhoch OFPRA.

Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) ROZHODLA:

[*omissis*] Konanie o odvolaní, ktoré podal Francúzsky úrad na ochranu utečencov a osôb bez štátnej príslušnosti, sa prerušuje dovtedy, kým Súdny dvor Európskej únie nerozhodne o týchto otázkach:

1. Bez ohľadu na ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré za určitých podmienok povoľujú pobyt cudzinca z dôvodu jeho zdravotného stavu a prípadne ho chránia pred opatrením vyhostenia, majú sa ustanovenia článku 12 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95/EÚ vykladať v tom zmysle, že chorého palestínskeho

utečenca, ktorý po tom, čo skutočne využil ochranu alebo pomoc UNRWA, opustil štát alebo územie nachádzajúce sa v zóne pôsobenia tejto agentúry, kde mal svoj obvyklý pobyt, z dôvodu nedostatočného prístupu k zdravotnej starostlivosti a liečbe, ktoré si vyžaduje jeho zdravotný stav, keď toto nezabezpečenie starostlivosti jeho osobe môže viesť k reálnemu ohrozeniu jeho života alebo fyzickej integrity, možno považovať za nachádzajúceho sa vo veľmi neistej osobnej situácii a v situácii, keď mu UNRWA nie je schopná zabezpečiť životné podmienky, ktoré by boli v súlade s úlohou, ktorá bola tejto agentúre zverená?

2. V prípade kladnej odpovede na túto otázku, aké kritériá – týkajúce sa napríklad závažnosti choroby alebo povahy potrebnej starostlivosti – umožňujú určiť takúto situáciu?

[podpisy] [*omissis*]